

VN/1405/2024
VN/1405/2024-UM-19

11.2.2025

Till Nordiska rådet

Svar på rekommendation 21/2024 Uppdatering av Helsingforsavtalet

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna

att utnämna en nordisk kommission som ska utarbeta konkreta ändringsförslag till en uppdaterad version av Helsingforsavtalet,

att kommissionens förslag bl.a. innehåller:
Nya artiklar om nordiskt samarbete inom:

- Försvars- och säkerhetspolitik
- Civil säkerhet, beredskap och samhällssäkerhet
- Klimat
- Barn och ungas rättigheter och inkludering i det nordiska samarbetet generellt härunder Ungdomens Nordiska råds roll
- Gränshinder – avlägsning och förebyggande

Uppdaterade artiklar om nordiskt samarbete, så de bättre motsvarar det samarbete och de ambitioner som de nordiska länderna har i dag, inom:

- Det sociala området, och härunder nämner den nordiska välfärdsmodellen konkret, samt lyfter in inkludering av barn och unga som eget tema,
- Utbildning, forskning, kultur och språk
- Miljö, härunder till att också omfatta biodiversitet och natur
- Kommunikation, härunder till att också omfatta digital infrastruktur
- Parter i Helsingforsavtalet, härunder:

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ulkoministeriö
PL 176
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Ulkoministeriö
Laivastokuja 3
00160 Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

+358 2 951 6001

Faksi
Fax
Fax

+358 9 629 840

S-posti, internet
E-post, internet
E-mail, internet

kirjaamo.um@gov.fi
www.um.fi

att deltagandet i det nordiska samarbetet är baserat på likvärdighet mellan länderna, och att Grönlands, Färöarnas och Ålands deltagande i det nordiska samarbetet reflekterar utvecklingen i de självstyrande områdena och ger flexibilitet att inrymma olikheter och framtida utveckling,

eller

att de nordiska ländernas regeringar undersöker, hur Helsingforsavtalet kan ändras för att möjliggöra ett stärkt deltagande i det nordiska samarbetet för Grönland, Färöarna och Åland, med hänsyn till de juridiska ramar som reglerar förhållandet mellan Danmark, Färöarna och Grönland respektive Finland och Åland.

att det nordiska samarbetet för att främja nordiska värderingar och synpunkter i EU och EES framgår i Helsingforsavtalet, och att det finns mer förpliktande formuleringar om nordiskt samarbete vid utformning och implementering av nya regler.

att det utförs en generell språklig uppdatering av avtalstexten och inkludering av grundläggande nordiska värderingar som demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet.

att det är en målsättning att kommissionens förslag till uppdaterat Helsingforsavtal är klart under loppet av 2025, och kan träda i kraft under loppet av 2026 (30 år efter att den senaste uppdateringen trädde i kraft).

att Nordiska rådet är representerat i kommissionen och att kommissionens arbete utförs i samråd med Nordiska rådet.

Svar från de nordiska regeringarna

De nordiska regeringarna betonar att det nordiska samarbetet i det nuvarande världsläget är viktigare än någonsin. Nordisk enhet ger oss styrka. Helsingforsavtalet utgör den juridiska grunden för det nordiska samarbetet i Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet. De nordiska regeringarna noterar att det genom Nordiska rådets enhälligt antagna rekommendation finns ett politiskt stöd från rådets sida att påbörja processen med förnyandet av Helsingforsavtalet. Detta bör respekteras. Samtidigt bör noteras att de juridiska ramarna och förutsättningarna inte ännu i tillräcklig mån har utretts.

Det är viktigt att en process om ett eventuellt förnyande av Helsingforsavtalet sköts på ett ansvarsfullt och korrekt sätt som säkerställer att processen kan fullbordas. För att detta ska vara möjligt är det viktigt att alla relevanta juridiska frågor som t.ex. förhållandet till

nationell lagstiftning, EU-rätten och folkrätten noggrant utreds. De nordiska ländernas medlemskap i olika organisationer påverkar också förutsättningarna och ramarna för förnyandet av Helsingforsavtalet och bör därför utredas.

Förhandlingar om internationella avtal är komplicerade processer som normalt tar flera år i anspråk. Därför är det också viktigt att ha en realistisk tidsram för hur snabbt den eventuella processen att uppdatera Helsingforsavtalet är möjlig att fullborda.

Baserat på det ovannämnda föreslår de nordiska regeringarna att Nordiska ministerrådet utnämner en utredningsperson med ansvar för att granska de frågeställningar (inklusive de juridiska) som är relevanta med tanke på Helsingforsavtalets eventuella uppdaterande. Utredningspersonen bör även utreda andra begränsningar och ta fram förslag gällande ramarna för ett eventuellt uppdateringsarbete. Utredningen bör innefatta en uppskattning av de kostnadseffekter olika alternativ skulle få.

Utifrån utredningsarbetet, som ska färdigställas inom år 2025, tar de nordiska regeringarna ställning till om och hur man vill gå vidare med processen med förnyandet av Helsingforsavtalet. Följande steg kunde vara att utnämna en nordisk kommission, enligt rådets rekommendation, med ansvar för att ta fram konkreta ändringsförslag gällande uppdateringen av Helsingforsavtalet. De nordiska regeringarna skulle i så fall ta fram tydliga ramar för uppdateringsarbetet samt utse ett klart mandat till kommissionen. Kommissionen skulle rapportera till de nordiska regeringarna.

De nordiska regeringarna anser härmed att rekommendationen är delvis uppfylld.